

CEGLÉDI KULTURÁLIS KONCEPCIÓ

2023-2027

CEGLÉD – TÖBB MINT GONDOLNÁD!

Koncepció

2023

2023. november 30.

CEGLÉDI KULTURÁLIS KONCEPCIÓ

2023-2027

CEGLÉD – TÖBB MINT GONDOLNÁD!

Koncepció

2023

A koncepció Cegléd Város Önkormányzatának megbízásából készült, a város polgárainak, kulturális közösségeinek, szervezeteinek, intézményeinek együttműködésével.

Programvezető

Ditzendy Károly Arisztid

Szakértők

Ditzendyné Frank Mariann

Fenyvesi Viktória

Loncsák Noémi

Oláh Edit

Az egyéni és csoportos interjúk, fókuszcsoportok, műhelyek és egyeztetések során

közreműködők

Apáti-Tóth Sándor	Kocsis István	Sziládi Róbert
Banai Szilárd	Kocsó Tamás	Szilaj Anikó
Baranyi Tibor	Komjáthy Réka	Szlaukó-Bobál Orsolya
Bárány Sándor	Kónya Ágnes	Szecsődi Péter
Berényi Csaba	Kottes Anikó	Szokolai Attila
Berényi Henriett	Kottes Péter	Takátsné Györe Anett
Baumanné Méder Melinda	Kozma Attiláné	Ujházi Ágnes
Bekker Bernadett	Krizsán Ervin	Újházi György
Borgya-Réfi Ildikó	Kuli János	Varjasi Mihály
Budai Mihály	László Ágnes	Vas János Zoltán
Czinegéné Sárk Ágnes	Lefor Gyula	Virág Henrietta
Csurgai Ferenc	Madlen Gusztáv	Zakar József
Csuráki Ferenc	Magyar László	
Détári-Lukács Ágnes	Mahalek Gábor	
Dr Bálint Zoltán	Makó András	
Dr. Csáky András	Molnárné Havas Brigitta	
Dr. Füle Györgyné	Nagyné Erős Irén	
Dr. Hajdu Endre	Nagyné Hőgye Csilla	
dr. Kürti György	Nyúzó Norbert	
Fehér Nikoletta	Pap Zsolt	
Fleckenstein Diána	Pataki Edina	
Fülöp István	Polgár-Szabó Zoltánné	
Györe Andrea	Reznák Erzsébet	
Gyura Sándor	Rónai Gábor	
Hegedűs Ágota	Sági Pál	
Irházyne Sapos Ágnes	Sárk Péter	
Izsák Zoltán	Sapos-Hornyák Henrietta	
Jakab István	Somos Gyula	
Kabdebó-Ladik Lívía	Szabó János	
Komjáthy Réka	Székelyné Nagy Zsuzsa	
	Szelényi Ágnes	

Tartalomjegyzék

1. AZ ÚJ KONCEPCIÓ HÁTTERE	5
1.1. BEVEZETŐ	5
1.1.1. A koncepcióalkotás indokoltsága.....	5
1.1.2. A kultúra fogalmi megközelítései.....	6
1.1.3. A helyzetelemzés folyamata és összegzése.....	6
1.2. HELYZETKÉP.....	7
1.3. SZAKPOLITIKAI, SZAKTERÜLETI KAPCSOLÓDÁSOK.....	12
1.3.1. Sport- és egészségkultúra, rekreáció	12
1.3.2. Turizmus és városmarketing	13
1.3.3. Közoktatás, nevelés	14
1.3.4. Nemzetiségi kultúra	15
1.3.5. Egyházi kultúra	16
1.3.6. Nemzetközi kulturális kapcsolatok.....	16
1.4. KULTURÁLIS SZÍNTEREK, KÖZÖSSÉGI TEREK	16
1.4.1. Kossuth Művelődési Központ	16
1.4.2. Ceglédi Városi Könyvtár	19
1.4.3. Kossuth Múzeum.....	20
1.4.4. George Pál Filmszínház	21
1.4.5. Magán és civil fenntartású gyűjtemények, kiállítóhelyek.....	22
1.5. CIVIL SZERVEZETEK, MŰVELŐDŐ KÖZÖSSÉGEK	22
1.6. RENDEZVÉNYEK, FESZTIVÁLOK	23
1.6.1. Városi rendezvények	23
1.6.2. Magánrendezvények.....	24
1.7. KULTÚRAFINANSZÍROZÁS	24
1.8. FŐ BEAVATKOZÁSI TERÜLETEK	25
2. A KÖZÉPTÁVÚ KONCEPCIÓ CÉL ÉS FELADATRENDSZERE	27
2.1. JÖVŐKÉP	27
2.2. FŐ CÉLOK	27
1.1. FŐ CÉLOKHOZ TARTOZÓ RÉSZCÉLOK	29
2.3. A KONCEPCIÓRA ÉPÍTŐ CSELEKVÉSI TERV SZAKMAI KERETEI	30

1. Az új koncepció háttere

1.1. Bevezető

1.1.1. A koncepcióalkotás indokoltsága

Cegléd Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2016. november 24-i ülésén döntést hozott a városi kulturális intézményrendszer átalakításáról. A határozat keretében az önkormányzat megalapította a Kossuth Művelődési Központ Nonprofit Kft-t. Az önkormányzat tulajdonában lévő közösségi színterek megmaradtak, egységes irányítás alá kerültek és a bázis szemléletű gazdálkodás helyébe feladatfinanszírozó gazdálkodás lépett.

Az első kulturális koncepció elkészítésére 2016 novemberében külső szakértők kaptak megbízást, melynek hatálya 2018-2020-ra vonatkozott. A tervezés elsődleges célja az újonnan létrehozott nonprofit gazdasági társaság eredményes működésének kialakítása volt, valamint az, hogy összehangolja feladatait a kapcsolódó területeken működő intézmények, civil szervezetek, gazdasági társaságok tevékenységével. A közösségi részvétellel készült koncepciót Cegléd Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 399/2017. (XII.14.) Ök. határozattal fogadta el.

2021-ben, a koncepció érvényességének lejáratát követően az Önkormányzat kiegészítette, aktualizálta az eredeti dokumentumot. A 8/2021. (I.21.) polgármesteri határozat 1. pontja, valamint a 196/2021. (XII.16.) Ök. határozat 1. pontja alapján Cegléd Város Önkormányzata – az eredeti koncepció érvényben tartása mellett – elfogadta a Kulturális Koncepció 2022-2026 időszakra szóló kiegészítését.

2022-ben Cegléd Város Önkormányzata a 394/2022. (XI.24.) Ök. határozata 2. pontja szerint – a Közművelődés Nemzeti Programja figyelembevételével – felülvizsgálta a koncepció eredeti és kiegészített változatát, majd elvi döntést hozott új kulturális koncepció elkészítéséről. A Közművelődés Nemzeti Programja 2023-2027 című dokumentumot a Nemzeti Kulturális Tanácsról szóló 2019. évi CXXIV. törvény felhatalmazása alapján készítette el a Nemzeti Művelődési Intézet Nkkft., a Tanács tagjaként, illetve a közösségi művelődési ágazat kulturális stratégiai intézményeként. A program nem jogi forma, nem hirdették ki hivatalosan és nem lépett hatályba sem, de szakmai publicitást kapott dokumentum, amely a kormányzati kulturális szakpolitika meghatározó, ugyanakkor nem normatív szakmai forrása. A Ceglédi Kulturális

Koncepció elkészítése során a szakemberek messzemenően támaszkodnak az abban megfogalmazott szakmai elvekre, célokra, illetve a kormányzati szakpolitikában a javaslat alapján megjelenő programokra, fejlesztésekre, valamint azokhoz kapcsolódó szakmai-módszertani és pénzügyi-támogatáspolitikai erőforrásokra.

1.1.2. A kultúra fogalmi megközelítései

A kultúra széles értelemben mindent magában foglal, amit az ember maga teremt. Szűkebb értelemben egy embercsoport szokásainak és hagyományainak, tárgyi és szellemi örökségének összességét értjük alatta. Ennek tükrében a kulturális koncepció alkotása során a szűkebb értelemben vett magas-kultúra mellett Cegléd történelme, épített öröksége, szokásai, hagyományai, sport-, nemzetiségi- és egyházi kultúrája, szellemi élete is vizsgálat alá került.

A koncepció helyzetelemzése a kulturális szakemberek és a tervező közösség együttműködésének eredményeit felhasználva egyfajta kulturális almanachként jeleníti meg mindazon kulturális értékeket, szándékokat és folyamatokat, amelyekre minden ceglédi polgár büszke lehet, amelyek identitásuk, közösségi kapcsolataik, a helyi társadalom szövetét alkotják.

1.1.3. A helyzetelemzés folyamata és összegzése

2023 nyarán szakértői elemzés keretében vizsgálat alá kerültek a város stratégiai dokumentumai, a város legfontosabb gazdasági-társadalmi mutatói, az elmúlt 10 év beruházásai, fejlesztései, valamint a helyi intézmények tevékenysége. A folyamat során a

kultúra határterületei, mint a sport, az oktatás, a turizmus, az egészségkultúra is bekerültek a vizsgálati körbe. A folyamatot az első lépésként megalakult Kulturális Tervező Csoport segítette, melynek tagjai a meghatározó intézmények, valamint az önkormányzat szakemberei, felelősei. A Kulturális Tervező Csoport feladata a tervezési folyamat kontrollálása, valamint az elkészült dokumentumok elsődleges véleményezése és elfogadása.

A kulturális koncepció a helyzetelemzésre és a kulturális élet meghatározó szereplőinek, résztvevőinek véleményére, valamint jövőbeni elképzeléseire építve határozza meg a város a közművelődési és kulturális életének irányait. A dokumentum tartalmazza helyzet rövid leírását, a jövőképet a hozzá kapcsolódó célrendszert, valamint a célokhoz tartozó előrelépéseket (cselekvési terv), továbbá a forrásbevonás lehetőségeit (forrástérkép).

A helyzetelemzés és a tervezés az érintettek, valamint a lakosság megkérdezésével és bevonásával vált teljessé. Az érintettek elemzése során a Kulturális Tervező Csoport közreműködésével egy több, mint 200 kulturális szereplőt felsorakoztató adatbázis állt össze. A település és intézményeinek vezetőivel megvalósult kilenc mélyinterjú mellett sor került két fókuszcsoportos műhelybeszélgetésre is. Az első alkalommal a közművelődés, rendezvények, köz- és magángyűjtemények voltak fókuszban, a másik alkalommal pedig sport, művészet és ifjúság fókusszal került sor a felmérésre. A műhelyeken összesen 28, a kulturális, a kultúrához és helyi identitás alakításához szorosan kapcsolódó területeken meghatározó szervezet vezetője vagy munkatársa, valamint magánszemély vett részt. A tervezésnek fontos eszköze volt a két kérdőíves felmérés, melyből az egyik a szakmai érintetteknek, a másik pedig a lakosság számára készült. A 2023. augusztusában végzett adatfelvétel anonim, önkitöltős online módszerrel történt. A válaszadók száma a szakmai szervezetek körében 70, míg a lakosság körében 345 fő volt.

A közösségi tervezés során három műhely került megvalósításra, a (1) helyzetelemző, a (2) jövőképpalkotó és céljelölő, valamint az (3) operatív tervező műhely. A műhelyeken több, mint 50 fő vett részt.

1.2. Helyzetkép

A város társadalmi-gazdasági szerkezetére, kulturális életére nagy hatással voltak a rendszerváltást követő változások. A 4-es út átadásával Ceglédről gyorsabban elérhetővé vált a főváros. Jó elhelyezkedése, intézményi ellátottsága és élhetősége miatt egyre többen választják a települést lakóhelyül. A városban jelenleg bővítés alatt áll az iparterület, mely

további lehetőségeket nyit a befektetők előtt. Cegléd népességi adatai kedvezőbbek, mint az országos átlag. Míg az országban 2011 és 2021 között a népességcsökkenés 3,4 %, addig Cegléden csak 0,8% volt.

Cegléd identitásának egyik legfontosabb része a település történelmében és hagyományaiban mélyen gyökerező Kossuth-kultusz. Kossuth Lajos és az 1848-49-es szabadságharc, és a 100 tagú ceglédi küldöttség turini látogatása, a város tárgyi és szellemi emlékezetkultúrájának élő része, meghatározó eleme a kulturális eseményeknek, az oktatási-nevelési intézmények és szervezetek munkájának.

Az Európai Unió elmúlt költségvetési, fejlesztési ciklusai során Pest megye fejlett régiós státuszának köszönhetően Cegléd és térsége nem részesülhetett támogatásban. A város az állami normatívából és a saját forrásaiból jelentős összegeket fordít és fordított a kulturális (közművelődési, közgyűjteményi, alkotó- és előadó-művészeti) intézmények, szervezetek működésének fejlesztésére és fenntartására, a területhez kapcsolódó sportélet, egészségkultúra, turisztika finanszírozására. A koncepció készítés során készült felmérések alátámasztották, hogy a város intézményei, civil, egyházi szervezetei és vállalkozásai jelentős szakemberhiánnyal küzdenek pályázati- és projektmenedzsment területen, nem állnak készen az új ciklus fejlesztési forrásainak felvételére.

A kultúra szakterületi kapcsolódásait vizsgálva és az interjúk, felmérések alapján, a sport- és egészségkultúra jelentős szerepet tölt be a település életében. Cegléd Város Önkormányzata jelentős költségvetési forrásokat fordított az elmúlt években a sport területére. Cegléd sportváros, ezt versenysportolói számos kiváló eredménye és a közösségi sportesemények magas látogatottsága is igazolja. Hét nagyobb sportlétesítmény található a városban, amelyek a versenysport mellett városi tömegsport és amatőr sporttalálkozók megrendezésére is igénybe vehetők. A Ceglédi Sportgyűjtemény országosan is példaértékű tárlata bemutatja a város sporttörténetét és hagyományait.

A város egyik legnagyobb természeti értéke a „Cegléd Kincse” gyógyvíz. Az adottságokat kiaknázva, a 2001-ben megindult nagyszabású beruházás eredményeként 2003-ban wellness és gyógyászati centrumként nyílt meg a Ceglédi Gyógy- és Strandfürdő. A város vezetése még abban az évben elindította a gyógyhely minősítés megszerzésének folyamatát.

A város jelentős történelmi múlttal, hagyományokkal, épített örökséggel rendelkezik, rendkívül jó elhelyezkedéssel az „Alföld kapujában”, az elmúlt években jól kialakult közlekedéssel, ezeket a lehetőségeket mégsem tudja teljes egészében kiaknázni, melynek

számos – sok esetben a hatáskörén túlmutató oka van. A Cegléd számos olyan épített örökséggel rendelkezik, amely egyedülállónak számít Magyarországon és nemzetközi jelentősége kiemelkedő.

A vizes kikapcsolódást kedvelők ellátogathatnak az Aqua Centrumba, a Ceglédi Gyógy-és Strandfürdőbe. A sportolók és fürdőzők számára a közelmúltban megújult sportuszoda is rendelkezésre áll. A városban és környékén számos tanya, lovarda, lovasklub várja a lovagolni vágyókat, több közülük sok évtizedes múltra tekint vissza. A borkedvelőket 10 pincészet fogadja nyitott kapukkal. A város külső marketingje jó, akik célzottan Ceglédre utaznának minden fontos információt elérnek a különböző online felületeken, ugyanakkor a helyiekhez sok esetben nem jutnak el az információk, nem megfelelőek az eszközök a lakosság bevonásához és érdeklődésének felkeltéséhez.

Cegléd ma Pest vármegye délkeleti részének egyik központjaként, iskolavárosként él a köztudatban. Köszönhető ez annak, hogy mind az általános iskolai, mind a középiskolai oktatás magas színvonalú és széleskörű választási lehetőséget kínál a gyermekek és fiatalok számára. Az általános iskolai oktatás keretében választhatók állami és egyházi iskolák is. A középiskolai képzésben a gimnázium mellett a szakképzés kivételesen sok színű, aminek köszönhetően nem csak a járás kisebb településeiről jönnek ide a fiatalok, de vannak országosan is keresett szakképzések. A művészeti oktatás kiemelkedő szereppel bír a városban. Az iskolákban aktív kulturális és közösségi élet is zajlik, mind saját belső szervezésben, mind külső partnereknek helyet biztosítva.

A város kulturális programkínálata rendkívül színes, a rendezvények és programok látogatottak. A kulturális programok minőségre és mennyiségére vonatkozó felmérések a lakosság elégedettségét tükrözik. Az online kérdőíveket kitöltők 60%-a (az intézményi kérdőív esetén 67%-a) elégedett a felsorolt kulturális, közösségi programok minőségével, mennyiségével, valamint azok látogatottságával. A város lakosságának nagy része eléri a kulturális szolgáltatásokat, de a felmérések azt mutatják, hogy a szociális vagy földrajzi szempontból leszakadó lakosság nem, a 14-18 év, valamint a 19-30 év közöttiek kevésbé tudnak bekapcsolódni a kultúrafogyasztásba.

A kultúrán belül jelentős szereppel bírnak a különböző egyházi szervezetek. A városban egyetlen nemzetiségi önkormányzat működik, Cegléd Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata néven. A roma lakosság összetett képet mutat. Az interjúk során egyértelművé vált, hogy az elmúlt években betelepült roma lakosság integrációjára és a hozzájuk kapcsolódó

inklúzióra nagyobb figyelmet kell fordítani. A tradicionális roma lakosságról elmondható, hogy tartják hagyományaikat, például heti rendszerességgel roma tánccsoport működik a városban.

Cegléd egyházi kultúrájának vizsgálatakor azon vallási közösségek, épületek, tevékenységek és hagyományok összességét vontuk vizsgálat alá, amelyek a város hitéletét és identitását alakítják. Az egyházi kultúra részét képezik azok a tárgyi, szellemi javak, illetve azok a tevékenységek, amelyek a helyi egyházi és vallási közösségekhez kapcsolódnak, és amelyek befolyásolják a település kulturális és társadalmi szövetét. A városban a történelmi egyházak közül három rendelkezik egy vagy több gyülekezettel, ezek a Római Katolikus Plébánia, a Ceglédi Református Egyházközség és a Ceglédi Evangélikus Egyházközség. A történelmi egyházakon kívül jelentős hitéleti és intézmény-fenntartói tevékenységet végez a Ceglédi Baptista Gyülekezet és a Hit Gyülekezete. A három történelmi egyház, valamint a Baptista gyülekezet között rendszeres a kapcsolat, jó az együttműködés.

A felmérések és interjúk alátámasztották, hogy Cegléd színes és széleskörű nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezik. Nyolc testvértelepülése közül öt erdélyi, két német és egy magyarországi város. A kérdőívre válaszoló szervezetek 41%-ának vannak rendszeres, kiterjedt határon túli, nemzetközi szakmai kapcsolatai. A képzőművészeti kiállítások, és alkotótáborok jó lehetőséget nyújtanak a nemzetközi kapcsolatok erősítésére, a határon túli alkotók megismerésére. A helyi alkotók, előadók közül többek szoros kapcsolatot ápolnak külföldi magyar és egyéb európai nemzetiségi művészekkel és csoportokkal.

Cegléd Város Önkormányzata 2003 óta évente három személynek vagy szervezetnek adományozza a "Cegléd Város Kultúrájáért" szakmai elismerést. Olyan személyek kapják a kitüntetést, akik a közösségi művelődés, a művészetek területén kimagasló munkát végeztek, kiemelkedő sikereket értek el.

A helyzetelemzés két nagy záró fejezetének fókuszában a közművelődési és közgyűjteményi, művészeti intézmények, közösségi színterek, művelődési feladatellátó szervezetek, valamint a fesztiválok, nagyrendezvények állnak. Cegléd városa a kulturális terület finanszírozásához az állami normatív támogatáson kívül jelentős saját forrást biztosít. A város kulturális programkínálata rendkívül gazdag, a látogatottsági szám magas, mely részben a lakosságból, részben olyan más városokból érkező látogatókból áll, akik kimondottan a programok miatt érkeznek ide. A programturizmus jelentőségére a különböző felmérések is rámutattak. A kérdőíves felmérés során a felsorolt kulturális, közösségi feladatok közül leginkább a településen elérhető programok minőségével, mennyiségével, valamint azok

látogatottságával voltak elégedettek a kitöltők. Ez az elégedettségi mutató kimagasló a többi közül, a lakossági eredményekben 60 %, a szakemberekében 67,2 % közé esik.

A Kossuth Művelődési Központ, a Kossuth Múzeum és a Városi Könyvtár minden korosztály számára elérhető, színvonalas szolgáltatásokat nyújt, viszont mindhárom intézmény infrastruktúrája jelentős felújításra, fejlesztésre, bővítésre szorul. A felmérések során a résztvevők részletesen meghatározták a felújítási, fejlesztési szükségleteket.

A meglévő infrastruktúra fejlesztésén kívül szükség lenne olyan új közösségi terekre, klubhelyiségekre, melyek kiszolgálják a különböző korosztályok igényeit. Közülük kiemelt fontossággal az ifjúsági közösségi tér kialakítása bír.

A Ceglédi Városi Könyvtár gondozza a helyi értéktárat, melyben a 27 érték szerepel. Az értéktárat felül kell vizsgálni, ki lehet egészíteni számos további értékkel. A 2004 óta hivatalosan is gyógyvíz minőségű termásvíz a Pest Vármegyei Értéktárnak is része, a ceglédi kanna és Bakos Károly és fia ceglédi orgonaépítők munkássága mellett.

A George Pál Filmszínház kuriózumnak számít hazánkban. Nem csak 110 éves fennállása miatt, hanem mert összesen négy hagyományos vidéki mozi tudott fennmaradni és rentábilisan működni az országban. A mozi különlegessége, hogy közösségi térként és kiállítóhelyként is működik. A mozi fenntartója a Ceglédi Filmfesztivál szervezője is egyben. A mozi épülete alkalmas lenne ifjúsági közösségi tér kialakítására, melyre korábban már készültek tervek.

Turisztikai szempontból a két legjelentősebb és legtöbb látogatót vonzó esemény a Kossuth Toborzó Ünnepe és Huszárfesztivál, valamint a Ceglédi Laskafesztivál és Extrém Sportnapok. Az öt nagy városi rendezvényen kívül, éves rendszerességgel számos magánrendezvény, fesztivál is megrendezésre kerül.

A nagy, minden korosztály érdeklődését kielégítő rendezvények, programok mellett a szabadidő eltöltésére lényegesen kevesebb lehetőség van. A szabadidős helyek, terek és a hozzájuk kapcsolódó szolgáltatások hiánya miatt sokan más városokban töltik el idejüket. A válaszadók 21%-a más településen, 43%-a részben Cegléden, részben pedig más városokban, 36%-a Cegléden tölti el a szabadidejét. Korosztályi megoszlás szerint inkább az első két kategóriába tartoznak a 14-18 és 19-35 évesek csoportjai.

Az interjúk és műhelyek során a szakemberek kiemelték, hogy a közgyűjtemények mellett számos magángyűjtemény is létezik. A magángyűjteményekkel és a hagyatékokkal kapcsolatosan azonban számos megoldandó nehézség áll fenn. A magángyűjtemények

látogathatósága korlátozott, vagy egyáltalán nem látogatható, melynek nagyon komplex okai vannak (helyszín, fenntarthatóság, erőforrás hiány stb.)

Cegléd kulturális életében a civil szervezetek és a művelődő közösségek is fontos szerepet játszanak. A településen 130 fölött van a regisztrált szervezetek száma, melyeknek több mint fele kulturális, sport, vagy turizmus területen tevékenykedik. Több nagy múltra visszatekintő klub és közösség is működik a városban.

A kulturális terület szereplői közötti párbeszéd és együttműködés fejlesztésre szorul. A kérdőíveket kitöltők a ceglédi kulturális intézmények és szervezetek közötti, illetve más kulturális szereplőkkel való együttműködések nagy többségét átlagosnak ítélték. Az interjúk és a műhelyek résztvevői szerint az együttműködések eseti jellegűek és csak bizonyos tevékenységekre korlátozottak. A felmérés során a kulturális szereplők közötti együttműködések fejlesztésére a legtöbben a szakmai konzultációk, egyeztetések szervezését találnák a legmegfelelőbbnek, de nem sokkal marad el mögötte az együttműködést koordináló kulturális kerekasztal alapítása és működtetése, valamint az éves értékelő és negyedéves konzultációk szervezése sem.

A válaszadók a felsorolt kulturális, közösségi feladatok közül leginkább fejlesztendőnek az állampolgári, közösségi bizalmat, együttműködést, párbeszédet és a generációk közötti együttműködést tartják.

1.3. Szakpolitikai, szakterületi kapcsolódások

1.3.1. Sport- és egészségkultúra, rekreáció

A sport a magyar kultúra fontos és megkerülhetetlen része, a magyar emberek sportszeretete a versenysportban, valamint a szabadidősport területén is megmutatkozik. Így van ez Cegléden is.

Számos sportlétesítmény található a városban, ami igénybe vehető a versenysport mellett városi tömegsport és amatőr sporttalálkozók megrendezésére is:

- Gál József Sportcsarnok
- Cegléd Városi Sportuszoda
- Városi Tekepálya
- Ceglédi Gyógyfürdő és Szabadidőközpont
- Horgász tanya

- Csemői vadászház
- Zsengellér Gyula Sporttelep

A versenysport mellett a szabadidősport helyszínek és lehetőségek tárháza jelentősen bővült az elmúlt években. A fejlesztések eredményeként az alábbi szabadidős lehetőségek állnak rendelkezésre a városban:¹

- Fitness park a Vörösmarty téren
- Street Workout parkok a Gubody Parkban és a Termálfürdő melletti területen
- Rekortán futópálya a Termálfürdő melletti területen
- BMX pálya a Termálfürdő melletti területen
- Focipályák: 5 db, amelyből 2 db kosárlabda palánkokkal is felszerelt
- Röplabdapálya borítása homokos, azaz strandröplabdázásra alkalmas felület
- Tájékoztató pálya a Termálfürdő körüli területen
- Játsszóterek, mint óvodások, kisiskolások szabadidős mozgáslehetőségének színterei
- KRESZ-park, mint óvodások, kisiskolások szabadidős mozgáslehetőségének színtere

A Ceglédi Sportgyűjtemény tárlata 1992-ben nyitotta meg kapuit az érdeklődők előtt, mely 1884-től kezdve napjainkig mutatja be a város sporttörténetét és hagyományait. A város lakossága büszke 24 olimpikonjára és a világbajnokságokon elért eredményekre. A gyűjtemény működését a Ceglédi Sporttörténeti Alapítvány támogatja, és Cegléd Város Önkormányzata tartja fennt.

Cegléd Pest megye egyik legkiválóbb termál adottságokkal rendelkező városa. Cegléd egyik legnagyobb természeti értéke a település gyógyvize, a „Cegléd Kincse” gyógyvíz. A 2001-ben megindult nagyszabású beruházás eredményeként 2003-ban létrejött a Ceglédi Gyógy- és Strandfürdő, mint wellness és gyógyászati centrum. A fürdő nagy látogatottsággal bír, a fürdő melletti park számos kulturális esemény helyszíne.

1.3.2. Turizmus és városmarketing

Cegléd épített öröksége rendkívül gazdag, templomok, középületek, oktatási intézmények, lakóépületek, szobrok és emlékművek tartoznak körébe.

¹ Cegléd Város Sportfejlesztési Koncepciója 2021-2025

A lakosság számára a sokszínű és rendszeres kulturális programok, rendezvények, fesztiválok, közösségi programok és lehetőségek mellett további sport, szabadidős helyek és programok állnak rendelkezésre. Fürdőzés, lovaglás, borkultúra és egyéb kapcsolódó szolgáltatások terén mindenki megtalálhatja a magának megfelelő szórakozási lehetőséget.

A 2000 óta működő Tourinform iroda a Kossuth Művelődési Központ fenntartásában üzemel, 3 éve idényjelleggel a Ceglédi Gyógy- és Strandfürdő mellett információs pontot is működtetnek az oda érkező turistáknak.

A városi kommunikációnak fontos eszközei a helyi televízió és a Cegléd Rádió88. További fontos hírforrás a városban a Ceglédi Hírmondó, a Dél-Pest Vármegyei Szuperinfó és a Ceglédi Panoráma. A kulturális programok és szolgáltatások külön rovatban jelennek meg a Szuperinfóban, mely minden háztartásba eljut. A lakosság ezen kívül még számos más helyről tájékozódhat, a közösségi média felületeken és honlapokon friss információk állnak rendelkezésre.

1.3.3. Közoktatás, nevelés

Cegléd ma Pest megye délkeleti részének regionális központjában, iskolavárosként él a köztudatban. A területen betöltött szerepe annak köszönhető, hogy széleskörű és színvonalas oktatást biztosít helyben. Az intézményekben tanuló gyermeke egy része a környék településeiről ingázik.

Óvodai nevelésben több, mint 1200 gyermek vesz részt. A 14 feladatellátási helyből 8-at az önkormányzat, 2-öt a Református Egyház, 2-öt a Katolikus Egyház, 1-et az Evangélikus Egyház és további 1-et magánszemély tart fenn.

Általános iskolából 5 feladatellátási helyen majd 3050 gyermek tanul. A feladatellátási helyekből 2-öt a Klebersberg Intézményfenntartó Központ, 1-et a Református Egyház, 1-et a Katolikus Egyház és szintén 1-et a Hit Gyülekezet működtet.

Középfokú oktatásban a Szakképzési Centrum 3 feladatellátási helyszínén 1794 gyermek tanul. A Klebersberg Intézményfenntartó Központ 1 telephelyén 621, a Református Egyház 2 telephelyén 769 tanuló tanul. A Gubody Ferenc Szakképző Iskolát a Tanulni egy életen át Alapítvány működteti.

Az Oktatási Hivatal EGYMI 3 feladatellátási helyén 403 gyermek tanul.

Művészetoktatási intézmények, szervezetek: Patkós Irma Művészeti Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium, Ceglédi Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola, Tetz Alapfokú Művészeti Iskola, Fiatal Alkotók Műhelye (FIAM)

A kulturális intézmények és szervezetek együttműködése jellemzően az egyházi fenntartású intézményekkel erősebb, köszönhetően azok rugalmasabb működési feltételeinek, illetve a személyes kapcsolatoknak.

1.3.4. Nemzetiségi kultúra

2011. évi népszámlálási adatok szerint akkor a lakosság 1,6%-a vallotta magát roma nemzetiségűnek, míg hazai egyéb nemzetiséghez tartozó népesség a lakosság 1,13%-a.

Cegléden egy szegregátum, illetve több szegregációval veszélyeztetett terület található.

1. Puttony utca - Keleti kertváros

A KSH 2011-es népszámlálási adatai alapján itt a szegregációs mutató értéke 40 % feletti, de még nem éri el az 50 %-ot.

Ezek a szegregálódó területek a következők:

2. Szűcs telep – Kernács telep Északi ipari-kereskedelmi övezet

3. Akácos utca – Csengeri utca Keleti kertváros

4. Ugyer Külterület

A kijelölt szegregátumot, illetve szegregálódó területek lakosait tekintve az ott élők jelentős mértékben a roma lakosság köréből kerülnek ki. A településen a 2011-es adatok alapján a lakosság mintegy 8%-a (kb. 3000 fő) cigány származású.

A város ezen területein élők kevésbé, vagy egyáltalán nem részesülnek a város által kínált kulturális programokból és szolgáltatásokból. A terület mérete, az szegregálódó életkörülményekben élők száma indokolja a bevonás és integráció megkezdését, valamint a társadalmi befogadás szemléletének alakítását.

A roma lakosságot a Cegléd Város Roma Nemzetiségi Önkormányzat képviseli a városban. A Hit Gyülekezete az elmúlt években jelentős közösség-szervezői, fejlesztői és hitéleti szerepet vállalt fel, különösen Ugyer külterületen.

A település roma lakosságáról elmondható, hogy tartják hagyományait, roma tánccsoport is működik heti rendszerességgel, ahol már óvodás kortól nem csak a tánclépéseket, hanem szokásaikat, hagyományait is tanulhatják.

1.3.5. Egyházi kultúra

Az egyházi kultúra Cegléden nem csak a vallási közösségek számára fontos, hanem erősen kapcsolódik a teljes települési közösség identitásához és életmódjához, elidegeníthetetlen a helyi kultúra szövetrendszerétől. A történelmi egyházak templomai műemlék épületek, bele tartoznak Cegléd épített örökségébe.

A városban a történelmi egyházak közül három rendelkezik egy vagy több gyülekezettel, ezek a Római Katolikus Plébánia, a Ceglédi Református Egyházközség és a Ceglédi Evangélikus Egyházközség. A történelmi egyházakon kívül jelentős hitéleti és intézményfenntartói tevékenységet végez a Ceglédi Baptista Gyülekezet és a Hit Gyülekezete. A három történelmi egyház között jó és rendszeres a kapcsolat, az együttműködés. Kiemelkedő kulturális jelentősége van az Evangélikus Egyházközség által építtetett Bach-orgonának. A hangszer pontos mása az amstadti orgonának, melyen Bach az egyházzenei szolgálati helyén játszott. Átadása óta számos művész játszott már rajta. A Katolikus Plébániához tartozik a 144. sz. Kossuth Cserkészcsapat. A Plébánia számos közösségi és kulturális program megvalósítója. Cegléd középpontjában áll Közép-Európa egyik legnagyobb református temploma.

1.3.6. Nemzetközi kulturális kapcsolatok

Ceglédnek jelenleg nyolc testvérvárosa van, öt erdélyi, két német és egy magyarországi várossal tart élő, nagyon erős kapcsolatot, melynek keretében különböző kulturális programok is megvalósulnak. Ezek a települések a következők: Székelyudvarhely, Sepsiszentgyörgy, Csíkszereda, Szentegyháza, Gyergyószentmiklós, Mühldorf, Plauen, Vasvár. A település nagyobb fesztiváljain, programjain rendszeresen vendégelőadók testvérvárosi művészek, csoportok. A kérdőívet kitöltő szervezetek 40%-ának vannak nemzetközi kapcsolatai.

1.4. Kulturális színterek, közösségi terek

1.4.1. Kossuth Művelődési Központ

A Kossuth Művelődési Központ és a hozzá tartozó intézményrendszer működtetésére Cegléd Város Önkormányzata 2017 januárjától „Kossuth Művelődési Központ” Nonprofit Kft. néven létrehozta 100 %-os saját tulajdoni résszel rendelkező szervezetét, mely szervezet 2017. március 30-ától közhasznú jogállást szerzett.

A ceglédi művelődési központ épületegyüttese a Kossuth téren található, mely 1927-ben Ipartestületi Székháznak és az iparosok színházának épült és azóta is a város egyik legjelentősebb kulturális intézménye. Épületegyüttese a korszerű közművelődési formák mellett egyéb, a lakosság szabadidejének hasznos eltöltését szolgálja. Az épületben található a színházterem, a kamaraterem és a Kaszinó épületrésze.

A Kulturális törvény által definiált közművelődési alapszolgáltatások mindegyikét biztosítja a közösségek számára:

Művelődő közösségek segítése

Az intézmény a „művelődő közösségek létrejöttének elősegítése, működésük támogatása, fejlődésük segítése, a közművelődési tevékenységek és a művelődő közösségek számára helyszín biztosítása” alapszolgáltatást tartja a legfontosabb, kötelező feladatának.

2022-ben összesen 3 színjátszó-, drámacsoport, vers- és prózamondó csoport, 1 bábcsoport, 3 klasszikus- és modern-táncsoportból, 4 néptáncegyüttes működött az intézményben. 9 tárgyalgó művészeti csoport találkozik rendszeresen a művelődési házban. 2023-ban a különböző csoportok száma közel 50-re emelkedett. A csoportok, klubok saját maguk tartják foglalkozásaikat, a termeket csak bérlik az intézménytől. Az intézmény feladata, hogy segítse az új csoportok létrejöttét, támogassa működésüket.

A közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése

A tevékenység keretében számos klub és csoport működését segíti a központ. A épületben működő közösségek tagjai részt vesznek egyes rendezvények tervezésében, szervezésében és megvalósításában, mint pl. a Városi Nőnap, Várospanapok, Pöttyös Gyermeknap és Sportsziget, Idősek Világnapja és a Ceglédi Advent.

Az intézmény fontosnak tartja a fiatalok részvételének erősítését, ezért folyamatosan törekszik programjaiba bevonni őket. Aktív fogadó szerepet vállal az iskolai közösségi szolgálat megvalósításában. A fiatalokkal való munka keretében együttműködik a Ceglédi Ifjúsági Önkormányzattal, valamint a Fiatalok Együttműködése a Ceglédi Sikeres Közösségekért Egyesülettel (FECSKE). Az önkéntes fiatalok a Tourinform Iroda munkájába, a nyári táborokba, a fesztiválok és egyéb városi rendezvények lebonyolításába kerülnek bevonásra.

Az egész életre kiterjedő tanulás feltételeinek biztosítása

Az egész életre kiterjedő tanulást több tevékenységi területen igyekeznek biztosítani. Kiállításokat, tárlatvezetéseket, szakköri foglalkozásokat, idősek számára alapfokú számítógéphasználói tanfolyamot, előadásokat és számos más tudás- és kompetenciafejlesztő programot szerveznek.

A hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítése feltételeinek biztosítása

Nemzeti ünnepek, megemlékezések, táncházak és a néprajztörténeti ismeretterjesztő előadások mind a hagyományos közösségi kulturális értékek átadását szolgálják, mint az egyik legnagyobb rendezvény, a Kossuth Toborzó és Huszárfesztivál.

Az amatőr alkotó- és előadó-művészeti tevékenység feltételeinek biztosítása

Az intézményben működő csoportok közül a művelődő közösségek mellett számos amatőr alkotó- és előadó művészeti csoport működik. A csoportok minden korosztályt felölelnek, gyermekkortól az időskorig mindenki megtalálja a számára megfelelő művészeti csoportot. Ilyen csoportok például: a gyermek táncsoportok, a társastáncosok, fazekas szakkör, élményfestés stb.

A Közművelődés Nemzeti Programja 2023-2027 dokumentumban kiemelet szerepet kap „A Szakkör program”, a Nemzeti Művelődési Intézet online tudásmegosztó felülete, melynek célja a hagyományos szakköri tevékenységek terjesztése, minél több település és alkotó bekapcsolása. A Kossuth Művelődési Központban is működik 5 szakkör, melyhez a Nemzeti Művelődési Intézet a tudásmegosztáson kívül alapanyagokkal és eszközökkel is hozzájárul.

Az intézmény rendszeresen szervez tematikus nyári táborokat, 2023-ban 14 kapcsolódó tematikával rendelkező tábor valósult meg.

Tehetséggondozás és fejlesztés feltételeinek biztosítása

A hátrányos helyzetű, roma tehetségek kibontakozása érdekében Roma folklór táncsoportnak infrastrukturális támogatást nyújt az intézmény. Több fellépési és bemutatkozási lehetőséget is kínálnak a csoportnak, többek között például a Kossuth Toborzó rendezvényen.

Kulturális alapú gazdaságfejlesztés

A kulturális gazdaságfejlesztés olyan folyamat, amely a helyi kulturális és közösségi erőforrásokat használja fel a gazdasági növekedés és a társadalmi jólét előmozdítására. Területe a kulturális turizmus, a kulturális terület- és településfejlesztés, az új technológiák kulturális alapú használata, valamint a kreatív ipar. Sok előrelépés történt ezen a területen, de bőven

fejlesztésre szorul. Jelenleg hiányos az eszközrendszer hozzá, valamint az új tudások, technológiák használatának ismerete.

A helyzetelemzés során a Kossuth Művelődési Központ tevékenységére vonatkozóan nagyon sok pozitív válasz érkezett. A kulturális szolgáltatások és programok kérdéskörében az intézmény tevékenységeinek elégedettségi mutatója 60% feletti. A programokkal való elégedettség mellett azonban ki kell emelni, hogy mindez jelentősen leromlott infrastrukturális környezetben valósul meg. A szakköröknek és egyéb közösségi eseményeknek helyet adó épületrész teljes felújításra szorul. Energetikai és további felújítások, fejlesztések szükségesek a teljes épületegyüttesre vonatkozóan.

1.4.2. Ceglédi Városi Könyvtár

Alapító Okirata szerint önálló költségvetési szervként működik, melynek fenntartója Cegléd Város Önkormányzata. Közfeladatát A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári állományról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény a 55. § és a 65. § (2) alapján végzi. A könyvtár szakmai munkája országosan elismert, a folyamatos fejlődést és állandó tanulást megvalósító szervezetével már második alkalommal nyerte el a Minősített Könyvtár címet. Kiemelkedő színvonalú szolgáltatásait többek között az átgondoltan szabályozott folyamatait, a tudatosan fejlesztett, széles körű partnerkapcsolatait, valamint a látványos eredményeket felmutató marketingstratégiája segítségével valósította meg, különösen az ifjúsági és gyermekkönyvtári szolgáltatások, valamint a helyismereti tevékenység területén.

A Ceglédi Városi Könyvtár a Gubody u. 15. szám alatt Gyermekkönyvtárat és Ifjúsági Könyvtárat működtet, ahol változatos programokat kínál a totyogóktól a kamaszokig. Óvodásoknak, és általános iskolásoknak állandó tematikus és könyvtárhasználati foglalkozásokat tartanak, az ifjúsági korosztályt számtalan ismeretterjesztő és szórakoztató klub várja. Az ifjúsági közösségi tér az egyre növekvő közösség létszámának növekedésével szükségessé vált.

Az Önkormányzat megbízásából a Ceglédi Városi Könyvtár gondozza a Települési Értéktárat, koordinálja az Értéktár Bizottság munkáját.

A könyvtár számos közösségnek biztosít rendszeres találkozási helyet, mint pl. az angol nyelvű Társalgási Klub, az Irodalomterápiás Kör, a Társasjáték Klub, valamint a könyvtár égisze alatt

működik a CVK Irodalombarátok Köre, a Kárpáti Aurél Asztaltársaság és az Anyanyelvápolók Köre. Bejegyzett helyet adnak a Cegléd Barátainak Köre civil szervezetnek.

A könyvtárban ismeretterjesztő, kulturális közösségi programok valósulnak meg, ezek közül minden korosztály - kisgyermek kortól az idősekig - megtalálja a számára megfelelőt.

Kiemelt civil partnerük a KÖZ-TÉT Egyesület, amellyel környezetvédelmi, környezettudatos szemléletformáló programokat szerveznek, valamint a Ládafia Egyesület, amellyel közös rendezvénysorozatot hoztak létre. Egyházi kapcsolataik közül kiemelkedő az Evangélikus Egyházközséggel és a Nagytemplomi Református Gyülekezettel való együttműködés.

Évről évre kiemelt programsorozat az Ünnepi Könyvhét, amelyre író-olvasó találkozókka készülnek, valamint az Országos Könyvtári Napok, amelyen változatos tematikában sokszínű programokat valósítanak meg. A Kossuth Művelődési Központtal való együttműködés keretében számos programba bekapcsolódnak. Ilyen például a Pöttyös Gyermeknap és a Kossuth Toborzó Ünnepe és Huszár fesztivál nap. A Múzeumok Éjszakája elnevezésű országos programban is részt vesznek a Kossuth Múzeum felkérésére.

A könyvtár látogatása és helyben használatos szolgáltatásai mindenki számára ingyenesen hozzáférhetőek. A programok, rendezvények könyvtári tagok számára szintén ingyenesen látogathatók.

A Városi Könyvtár 2024-ben ünnepli fennállásának 100 éves évfordulóját.

A helyzetelemzés során a könyvtár is bekerült az infrastrukturálisan fejlesztendő intézmények körébe.

1.4.3. Kossuth Múzeum

Jogsabályi változások révén 2013. január 1-je óta a Kossuth Múzeum fenntartója Cegléd Város Önkormányzata. Az intézmény gyűjtőterülete ekkortól Cegléd város közigazgatási területére korlátozódott. (Korábban a teljes Ceglédi járás területe a Kossuth Múzeumhoz tartozott.) Gyűjtőköre: történet, néprajz, képzőművészet.

A Kossuth Múzeum gyűjteményeibe tartozó kulturális javak tulajdonosa a Magyar Állam és Cegléd Város Önkormányzata.

Alaptevékenységi körébe tartoznak az általános múzeumi tevékenységeken túl a könyvkiadás és az iskolarendszeren kívüli egyéb oktatás, képzés.

A Kossuth-kultusz ceglédi hagyománya 2014-ben felkerült az UNESCO Szellemi Kulturális Örökség Nemzeti Jegyzékére. Az 1848 óta fennálló hagyomány éltetője a Kossuth Múzeum és a Turini Százasküldöttség Múzeumbaráti kör tagjai, találkozóhelyük a múzeum épületében van.

Az intézmény a közintézményekkel, a civil szférával (magánszemélyek és egyesületek) jó és aktív kapcsolatot ápol. Kiemelkedik közülük a Ceglédi Városi Könyvtár, A Kossuth Művelődési Központ Nonprofit Kft, a Tourinform Cegléd Iroda, valamint a Ceglédi Városvédő és Szépítő Egyesület. Ez utóbbi közösség együttműködésének köszönhetően évről évre számos új önkéntes lép be a múzeumi munkába. Széleskörű és aktív kapcsolatot ápol a városi oktatási intézményekkel is.

A múzeum reagálva a kor új kihívásaira az elmúlt években nagy hangsúlyt fektetett szolgáltatásainak megújítására. A gyermekek és fiatalok múzeumi, történelmi és helyismereti nevelésének érdekében számos új múzeumpedagógiai programot fejlesztett ki. A látogató csoportoknak a tárlatvezetés mellett lehetőség van múzeumpedagógiai foglalkozásokat is igénybe venni.

A múzeum országosan elismert kutatási hely mind a Kossuth- mind a helyismereti gyűjtemény tekintetében.

A helyzetelemzés során készített felmérések mindegyike rámutatott arra, hogy a múzeumnak helyet adó épület teljes belső, külső és energetikai korszerűsítésre szorul.

A múzeum 2027-ben ünnepli fennállásának 110 éves évfordulóját.

1.4.4. George Pál Filmszínház

Cegléd Város Önkormányzata Képviselő-testületének 36/2018. (XII. 28.) önkormányzati rendelete a közművelődési alapszolgáltatásokról és a feladat ellátásáról a közművelődési alapszolgáltatások ellátásában együttműködő szervként határozza meg a George Pál Filmszínház üzemeltetőjét. A filmszínház közösségi térként is funkcionál és időszakos kiállításoknak ad teret. Számos rendezvény megvalósításának a helyszíne. Az intézmény a felelőse és szervezője a Ceglédi Filmfesztiválnak. A helyzetelemzés részeként megvalósult kérdőív eredményeként a Filmszínház kiemelkedően pozitív megítélést kapott.

A Filmszínház épülete alkalmas a funkcióbővítésre, a további fejlesztéssel új ifjúsági közösségi tér kialakítására nyílnak lehetőségek.

1.4.5. Magán és civil fenntartású gyűjtemények, kiállítóhelyek

A helyzetelemzés során felmerült, hogy városban számos olyan magángyűjtemény létezik, amelyek értéket képviselnek, de elhelyezésük, feldolgozásuk és látogathatóságuk alapfeltételi nem biztosítottak. Míg a szakemberek ezeket a gyűjteményeket kiemelten kezelik, addig a lakosság számára egyáltalán nem ismertek. Ilyenek például a hagyatékokból származó gyűjtemények: Tóth István fotóművész (1923-2016), vagy Nagy László Lázár grafikus művész (1935-2019) művei. További magángyűjtemények, melyek sorsa rendezésre vár: a Dobmúzeum, az Öntöttvas Kályha Gyűjtemény, Régi Idők Tárháza.

1.5. Civil szervezetek, művelődő közösségek

- FECSKE Egyesület - Ceglédi fiatalokból álló közösség, akik szeretnek álmodni, terveket megvalósítani, fejlődni és jó közösségben eltölteni idejüket.
- Köz-Tét Egyesület – Az Ordass közti Piac tér szervezésére létrejött társaság, akik márciustól novemberig, minden hónap második péntekén megrendezik az eseményt.
- Ceglédi Városvédő és Szépítő Egyesület - A szervezet célja a város építészeti és természeti értékeinek védelme és fejlesztése.
- Cegléd és Térsége Látássérültjeinek Egyesülete – Támogatást biztosítanak a látássérültek számára és érzékenyítő programokat szerveznek a többségi társadalom szemléletformálása érdekében.
- Cegléd és Térsége Ipartestülete - Az ipartestület egyszerre tölt be hatósági, érdekvédelmi, társadalmi, közéleti és kulturális szerepet.
- Cegléd Barátainak Köre - A helyben lakókkal és az elszármazottakkal együtt összefogja a város gazdasági és szellemi értékei iránt érdeklődőket, tenni akarókat.
- Ceglédi Alkotók Egyesülete - Az egyesület célja a művészet területén tevékenykedő hivatásos és műkedvelő alkotók összefogása, támogatása, művészi és szakmai érdekképviselésük biztosítása.
- Cegléd És Vidéke Unghváry László Borrend - Céljuk, hogy népszerűsítsék az újonnan alakult borászatokat, hirdessék és megszerettessék a kulturált borfogyasztást.
- Ceglédi Hagyományéltető Baráti Kör - A baráti kör tagjai hagyományőrzés céljából szerveznek rendszeresen rendezvényeket, programokat.
- Ceglédiek a Ceglédiekért Közalapítvány - Céljuk a városban a szociális ellátás, segítségnyújtás színvonalának növelése.

- Fiatal Alkotók Műhelye - Céljuk a városban élő tehetséges fiatalok képzőművészeti és komplex művészeti fejlesztése, támogatása.

1.6. Rendezvények, fesztiválok

1.6.1. Városi rendezvények

Kossuth Toborzó Ünnepély és Huszárfesztivál

A Kossuth-kultusz ceglédi hagyománya az UNESCO Szellemi Örökség listájára 2014-ben került fel. A Kossuth Toborzó Ünnepély és Huszárfesztivál a nagy múltú esemény főbb programelemeit modern köntösbe öltöztetve mutatja be a látogatóknak.

Ceglédi Laskafesztivál és Extrém Sportnapok

Az 1998 óta megrendezendő ceglédi főzőversenyt 2008-ban vette fel a HÍR védjegyes termékre, a Ceglédi Laskára utaló Laskafesztivál nevet, és mára a város legnagyobb nyári fesztiválja lett.

Pöttyös Gyereknep és Sportsziget

A több, mint 10 éves múltra tekintő rendezvényhez 2022-től társult a Sportsziget. Méltán elismert rendezvény, amely minden korosztály számára izgalmas és érdekes programokkal szolgál.

Ceglédi Városnapok

Az év első szabadtéri fesztiválja Cegléden a Városnapok. A két nap folyamán a zenei programok mellett mives portékák vására, helyi termelők, gazdag ital és ételkínálata várja a kilátogatókat.

Ceglédi Advent

Az év utolsó hónapjára közösségi szintérré alakul a város Szabadság tere. Az egy hónapon át tartó, kézműves vásárral, jégpályával kiegészített programsorozat évről évre kiemelkedő népszerűségnek örvend a városban.

Múzeumok éjszakája

Évről évre megrendezésre kerül Cegléden is az országos program. A Kossuth Múzeum mellett a magánygyűjtemények is csatlakoznak az eseményhez, és színes programkínálat várja az érdeklődőket.

1.6.2. Magánrendezvények

Ceglédi Futófesztivál

Hagyományteremtés céljából 2023-ban már másodszor szervezte meg fesztivált a Ceglédi Futó Club. A színvonalas, nagy látogatottságot elérő, közösségeket kovácsoló program népszerű és nem csak a helyiek körében.

Alföldi Street Food Fesztivál

Cegléd egyik legnépszerűbb szabadtéri fesztiválja, ahol koncertek, street food ételek és fergeteges bulik várják a vendégeket.

Nyáresti Vigadalom

2023-ban már a XX. alkalommal hallgathattak magyar nótákat műfaj kedvelői, melynek helyszíne a Városháza udvara.

Vendéglátóhelyek

Ma már több vendéglátóhely is tart különböző zenei esteket, szórakoztató programokat, ahol a helyi énekesek, zenekarok játszanak az érdeklődő közönség számára.

1.7. Kultúrafinanszírozás

Cegléd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2018-ban megalapította a Kossuth Művelődési Központ Nonprofit Kft-t. Az Alapító Okiratban rögzítették, hogy a társaság közhasznú közművelődési szakmai szolgáltatási tevékenységét közfeladat-ellátási szerződés alapján végzi úgy, hogy a Kulturális törvény által definiált közművelődési alapszolgáltatások mindegyikét biztosítja a közösségek számára.²

Kulturális közfeladatot ellátó intézmény Cegléd Város Önkormányzatának fenntartásában a Kossuth Múzeum és a Ceglédi Városi Könyvtár maradt.

A kulturális feladatokat ellátó intézmények feladatellátására nyújtott források mértékét az elmúlt években jelentősen meghatározták a COVID járvány következményei és az ukrán-orosz háborúból eredő energiaár változások. Utóbbi hatása ma is jelentős, az energetikailag korszerűtlen épületek működtetését meghatározzák a rendelkezésre álló szűkös erőforrások.

² Kossuth Művelődési Központ Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság Alapító Okirat

A városi civil szervezetek önkormányzati támogatása pályázat keretében valósul meg, összege évről évre 20 millió Ft körül alakul. A Kossuth Művelődési Központ költségvetési forrásába beletartozik számos helyi kulturális és művészeti civil szervezet tevékenységének és működésének finanszírozása azáltal, hogy helyet, eszközöket és szolgáltatásokat biztosít számukra. A közvetett támogatási forma nehézsége, hogy a támogatott szervezetek nem mindig vannak tisztában az így kapott támogatási összeg mértékével, valójában nem támogatásként, hanem adottságként fogadják azt.

A Tourinform Iroda a "Kossuth Művelődési Központ" NKft. keretein belül működik, nincs önálló turisztikai szervezet az önkormányzat fenntartásában.

1.8. Fő beavatkozási területek

Infrastruktúra fejlesztés

A meglévő kulturális és közösségi infrastruktúra (pl.: intézmények épületei, egyéb közösségi terek, helyiségek) állapota felújításra, korszerűsítésre bővítésre szorul. Egyes szolgáltatások esetén új infrastruktúra kialakítása szükséges. A helyzetelemzés kiemelkedő szükségletre mutatott rá: az ifjúsági közösségi terek és hozzájuk kapcsolódó szolgáltatások hiányára. Olyan új többfunkciós terek kialakítására van szükség, amelyekben korszerű eszközök állnak rendelkezésre. A városban számos olyan funkció nélküli épület, tér található, amelyek használatával, felújításával bővíthet a közösségi és szabadidős terek száma. A vendéglátóhelyek és a magántulajdonban lévő szabadidős és közösségi terek, valamint hozzájuk kapcsolódó szolgáltatások mennyisége és minősége gyenge, ezért a jövőben fontos a gazdasági szereplők bevonása a kulturális élet alakításába.

Szabadidő eltöltését biztosító terek és helyek

A szabadidő eltöltését biztosító helyszínekből hiány van, mely vonatkozik a vendéglátóhelyek számára és minőségére, valamint a szabadidős terekre és szolgáltatásokra. A felmérések arra mutatnak rá, hogy a lakosság egy nagyobb része más városokban tölti szabadidejét. Különösen igaz ez a 14-18, valamint a 19-35 éves korosztályra. Mivel az egyik legnagyobb problémát a fiatalok elvándorlása jelenti, megtartásuk érdekében konkrét tervek és lépéseket szükséges tenni.

Partnerség és együttműködés

Az intézményekre és szervezetekre sok esetben a partnerség helyett a versengés jellemző. Rövid távú és eseti együttműködések széles körben működnek, hosszú távon és tervezetten nem. A gazdaság szerepe a kulturális, közösségi szolgáltatások megvalósításában alacsony, erősítése szükséges. A városban nem működik kulturális kerekasztal és nincs kulturális referens az önkormányzatban, aki összekötő kapcsolat lehetne a szereplők között.

Generációk közötti együttműködések

Hiányzik az intergenerációs szemlélet és a hozzá kapcsolódó tanulási folyamatok. A társadalmi, gazdasági és technológiai változások következtében szükségessé válik a generációk együttműködése, tudásuk és tapasztalataik megosztása. A város jövője szempontjából kulcskérdés a generációváltásra való felkészülés.

Hozzáférés, bevonás és részvétel

A szociális és földrajzi periférián élő lakosság nem tud bekapcsolódni a kultúrateremtésbe és a kultúrafogyasztásba. A város külső részein élő, szociális hátrányokkal élő lakosság nem éri el az alapvetően központi városrészekben működő szolgáltatásokat és rendezvényeket. A város külső területein nincsenek kulturális és közösségi terek.

A felmérések alapján a meglévő szolgáltatások és programok nem elégítik ki a fiatalok igényeit, ezért azok inkább más városokban töltik szabadidejük egy részét. Mindkét célcsoport esetében fontos lenne a bevonás és a részvétel erősítése, valamint a szolgáltatások hozzáféréseinek szélesebb körű biztosítása.

Erőforrások hiánya

Az intézmények és szervezetek nem rendelkeznek szükséges kapacitásokkal a forrásbevonás (pályázatírás és projektmenedzsment), valamint a kommunikáció, marketing területén. A forrásbevonás és forrásteremtés terén mind az intézményi, civil, mind pedig a gazdasági szektor fejlesztésre szorul.

A város vonzerejének növelése

A felmérések szerint a város jól népszerűsíti magát a külvilág felé, de a lakosok felé kevésbé kommunikálja az erősségeit és a lehetőségeit. A kérdőívet kitöltők szerint város jó helynek számít az életvitelre, de nem vonzza eléggé a befektetőket, a munkavállalókat és a turistákat. Ceglédnek nehéz versenyeznie az elérhető közelségben lévő nagyvárosokkal (főleg Budapesttel és Kecskeméttel), melyek vonzereje nagy, különösen a fiatalok és az aktív munkavállalók esetében.

2. A középtávú koncepció cél és feladatrendszere

2.1. Jövőkép

Cegléd stabil gazdasági és kulturális alapokkal bíró, térségi szerepkört betöltő, élhető, emberléptékű város. A fiatalok többsége a jövőjét a városban tervezi. A város hagyományait megőrizve folyamatosan megújul. Együttműködésre és partnerségre épülő sokszínű közösségi és kulturális élet van, melyhez korszerű közösségi és szabadidős terek biztosítanak megfelelő háttérrel. A kulturális gazdaság kulcsfontosságú tényező a kultúra és a turizmus alakításában.

2.2. Fő célok

1. Célkitűzés: Generációk együttműködésének kialakítása, fejlesztése és erősítése

A generációk közötti tudás- és tapasztalatszerzés elősegíti a kulturális és társadalmi örökség megőrzését és továbbfejlesztését, valamint korunk kihívásaira való felkészülést. A különböző korosztályok közötti együttműködés segíti a zökkenőmentes generációváltást, amely során a fiatalok úgy válnak a helyi társadalom vezetőivé (intézmények, szervezetek és vállalkozások terén), hogy közben megbecsülik és felhasználják az idősebbek által adott tudásokat és tapasztalatokat. A fiatalok bevonása és részvételének erősítése növeli a fiatalok érdeklődését és elkötelezettségét a helyi társadalom jövője iránt, valamint lehetőséget ad nekik a saját véleményük és javaslataik kifejtésére és megvalósítására.

Az idősek aktivitásának fejlesztése nemcsak az idősebbek életminőségét, egészségét és társadalmi beilleszkedését javítja, hanem lehetővé teszi, hogy tudásukat és tapasztalataikat minél tovább megőrizzék és átadják a fiatalabb generációknak.

A célkitűzés kapcsolódása a jövőképhez: A fiatalok többsége a jövőjét a városban képzei. A város a hagyományait megőrizve folyamatosan megújul.

2. Célkitűzés: Közösségi és kulturális élet, kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése

A közösségi és a kulturális szféra szereplői közötti rendszeres párbeszéd és együttműködés kialakítása, a kulturális szereplők közötti szinergia erősítése a kulturális élet fejlődését jelenti. A lakosság, a közösségek és a civil szervezetek széles körben való bevonása, a tervezésben és megvalósításban való részvétele hozzájárulnak a kulturális élet iránti igények és szükségletek kielégítéséhez. A kulturális és szabadidős szolgáltatások igényeknek megfelelő fejlesztése, elérhetőségének (térben és célcsoportok számára egyaránt) javítása hozzájárul azok résztvevői körének és számának növekedéséhez.

Az önkéntesség fejlesztése hozzájárul ahhoz, hogy a kulturális tevékenységekben résztvevők lehetősége, elköteleződése és motivációja növekedjen és felelősségvállalása erősödjön.

A célkitűzés kapcsolódása a jövőképhez: Együttműködésre és partnerségre épülő sokszínű közösségi és kulturális élet van, melyhez korszerű közösségi és szabadidős terek biztosítanak megfelelő háttérrel.

3. Célkitűzés: A közösségi infrastruktúra megújítása és biztosítása

A meglévő kulturális és közösségi infrastruktúra állapota fejlesztésre szorul annak érdekében, hogy megfeleljen a korszerű és fenntartható követelményeknek, és növelje a kulturális élmények minőségét és elérhetőségét. Ennek érdekében felújításra, bővítésre és olyan új többfunkciós infrastruktúra kialakítására van szükség, amelyek biztosítják a megfelelő helyet, környezetet és felszereltséget. Ahhoz, hogy a kulturális és közösségi infrastruktúra energiatakarékos, környezetbarát, biztonságos és mindenki számára hozzáférhető legyen energetikai megújításra és akadálymentesítésre is szükség van.

A célkitűzés kapcsolódása a jövőképhez: Együttműködésre és partnerségre épülő sokszínű közösségi és kulturális élet van, melyhez korszerű közösségi és szabadidős terek biztosítanak megfelelő háttérrel.

4. Célkitűzés: A kultúra és turizmus, a kulturális gazdaság fejlesztése szerepének erősítése

A vállalkozói innovációs, szemléletformáló programok megvalósítása növeli a kulturális ágazatban tevékenykedő vállalkozások számát, minőségét és versenyképességét, valamint elősegíti a kulturális gazdaság diverzifikálását és innovációját. A kulturális termékek és szolgáltatások piacosításának elősegítése, a kulturális turizmus erősítése javítja a kulturális ágazat gazdasági hatékonyságát és vonzerejét, valamint növeli a kulturális fogyasztást és

részvételt. A város térségi szerepkörének és kapcsolatainak megerősítése növeli a város kulturális identitását és pozícióját a térségben, valamint lehetőséget teremt a térségi együttműködésre, a kulturális cserére és a közös fejlesztésekre.

A kulturális intézmények, szervezetek és vállalkozások forrásteremtő képességének és innovációs potenciáljának erősítése növeli a kulturális ágazat önfenntartó képességét, rugalmasságát és alkalmazkodóképességét, valamint elősegíti a kulturális ágazat fejlődését és megújulását.

A városmarketing és belső marketing fejlesztése javítja a város külső és belső megítélését, ismertségét és vonzalmát, valamint növeli a lakosság városhoz való kötődését.

A célkitűzés kapcsolódása a jövőképhez: Cegléd stabil gazdasági és kulturális alapokkal bíró, térségi szerepkört betöltő, élhető, emberléptékű város. A kulturális gazdaság kulcsfontosságú tényező a kultúra és a turizmus alakításában.

1.1. Fő célokhoz tartozó részcélok

1. fő cél: Generációk együttműködésének kialakítása, fejlesztés és erősítése

Részcélok:

- 1.1. Generációk közötti párbeszéd és együttműködés kialakítása
- 1.2. Generációk közötti tudás- és tapasztalatok átadása
- 1.3. Fiatalok kulturális nevelése
- 1.4. Fiatalok bevonása, részvételük támogatása és felkészítésük
- 1.5. Generációváltás előkészítése
- 1.6. Aktív időskor elősegítése, egészségkultúra fejlesztése

2. fő cél: Közösségi és kulturális élet, kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése

Részcélok:

- 2.1. A közösségi és a kulturális szféra szereplői között rendszeres párbeszéd, együttműködés kialakítása, a kulturális szereplők közötti szinergia erősítése
- 2.2. Közösségek és civil szervezetek széleskörű bevonása és részvétele a tervezésbe és lebonyolításba.
- 2.3. Kulturális és szabadidős szolgáltatások fejlesztése, igényeknek megfelelő alakítása
- 2.4. Önkéntesség erősítése

2.5. Finanszírozási rendszer vizsgálata, átgondolása

2.6. A hátrányos helyzetű célcsoportok, bevonása a közösségi és kulturális életbe

3. fő cél: A közösségi infrastruktúra megújítása és biztosítása

Részcélok:

3.1. Kulturális, közösségi és szabadidős terek megújítása, bővítése, energetikai korszerűsítése és akadálymentesítése, új többfunkciós terek kialakítása

3.2. Kulturális és közösségi terek eszközparkjának korszerűsítése

3.3. Közösségi épületek, terek használatának optimalizálása

3.4. Funkció nélküli épületek, közterek közösségi funkciókkal való felruházása

3.5. Kulturális örökségvédelem

4. Fő cél: A kultúra és turizmus, a kulturális gazdaság fejlesztése szerepének erősítése

Részcélok:

4.1. Vállalkozói innovációs, szemléletformáló, motiváló, támogató programok indítása és működtetése

4.2. Kulturális termékek és szolgáltatások piacosításának elősegítése, kulturális turizmus erősítése

4.3. A város térségi szerepkörének és kapcsolatainak megerősítése

4.4. Kulturális intézmények, szervezetek és vállalkozások forrásteremtő képességének és innovációs potenciáljának erősítése

4.5. Városmarketing és belső marketing fejlesztése

2.3. A koncepcióra építő cselekvési terv szakmai keretei

A középtávú koncepcióban megfogalmazott célok, értékek és intézkedések nyomán a szereplők együttműködésével konkrét, 3 évre szóló cselekvési terv elkészítése indokolt.

A cselekvési tervalkotás során általános szempont a város kiemelt rendezvényeihez, kulturális intézményeihez, beruházásaihoz és társadalmi szervezeteihez kapcsolódó helyi versenyhelyzetek kialakulásának/erősítésének elkerülése. Cél az intézményi tevékenységek kulturális koncepció intézkedéseire való rendezése, valamint a feladatellátási szinergia kialakítása, melyben a szerepvállalás feladatai és módjai kijelölhetők.

A minőségi kultúra, mint közösségi identitást és városi kohéziót erősítő eszköz elérésének biztosítása minden helyi szereplő kiemelt feladata, a döntéshozás folyamata konszenzuális alapokra helyezendő. A stabil és középtávon tervezhető finanszírozás mellett a szakmai tevékenységben szükséges profiltisztítás és a kiegyensúlyozott erőforrás-gazdálkodás rendszerének kialakítása.

A koncepció mellékletét képezi a Cselekvési Terv és a jelenleg ismert, nyitva álló, illetve ismétlődő pályázati felhívások alapján készült Forrástérkép.